

ارزیابی خطر رویدادهای بهداشتی بر اساس معیارهای مقررات بهداشتی بین‌المللی (IHR 2005)

راهنمای ارزیابی خطر رویدادهای بهداشتی شامل طغیان‌ها و اپیدمی بیماری‌های واگیر براساس معیارهای مقررات بهداشتی بین‌المللی و تعیین میزان خطر انتشار آن در سطح ملی و بین‌المللی

در مراحل بررسی یک طغیان توسط مدیران، کارشناسان بیماری‌ها و سایر اعضای تیم‌های ارزیابی خطر و پاسخ سریع (RRT)، ارزیابی خطر طغیان و رویدادهای بهداشتی مربوطه یکی از گام‌های مهم در ابتدای مراحل طغیان و انجام اقدامات کنترلی به موازات و به صورت ادغام یافته در گام‌های بررسی طغیان انجام می‌شود.

در این راهنمای ساده مراحل ارزیابی خطر طغیان (رویداد بهداشتی) و انتشار آن در سطح ملی و بین‌المللی با معیارهای مقررات بهداشتی بین‌المللی (IHR 2005) آورده شده است:

قبل از ارزیابی خطر مراحل طی می‌شود:

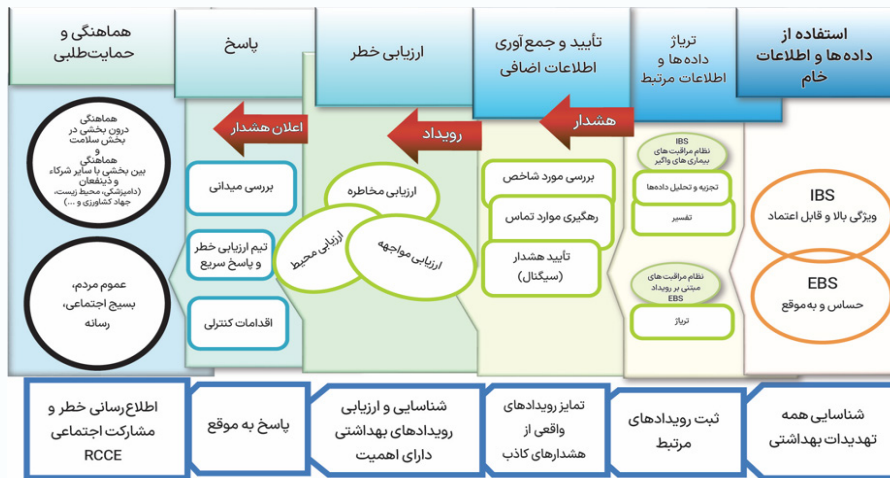
۳ بر اساس شناسایی موارد بیشتر هشدار تایید می‌شود و تبدیل به سیگنال (بروز طغیان/ اپیدمی) می‌گردد.

۴ متعاقب تأیید طغیان دو فرآیند موازی توسط تیم واکنش سریع قابل پیگیری است:

- (۱) بررسی و مدیریت طغیان
- (۲) ارزیابی خطر

۱ یک رخداد مشکوک به طغیان/ اپیدمی توسط نظام دیده‌بانی بیماری‌های واگیر موجود - مراقبت مبتنی بر شاخص (Indicator-based surveillance, IBS) یا مبتنی بر رویداد (Event-based surveillance, EBS) شناسایی می‌شود.

۲ تریاژ (تمایز رخداد با اهمیت و قابل بررسی بیشتر از رخدادهای کم اهمیت)

شکل ۱- فلوچارت مراحل شناسایی، تریاژ، سیگنال، ارزیابی رویداد، اعلام هشدار و پاسخ متناسب به رویدادهای بهداشتی

توصیف رویداد:

ارزیابی خطر برای تعیین میزان اهمیت طغیان/ اپیدمی در مقیاس ملی یا بین‌المللی دارد. برای ارزیابی خطر لازمست تیم واکنش سریع ابتدا رویداد را براساس معیارهای زیر توصیف نماید. این معیارها در تعریف مورد (case definition) که مرحله چهارم بررسی طغیان است نیز کاربرد دارند:

- علائم بالینی (با کمک پوستر سندرمیک)
- مکان
- زمان

گام‌های لازم برای ارزیابی خطر مطابق با متدولوژی مقررات بهداشتی بین‌المللی (International Health Regulations, IHR) طبق پیوست ۲ این مقررات (Annex 2)

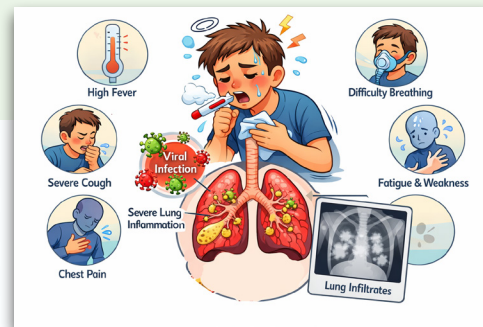
۱ تحلیل شدت رویداد بهداشتی

- ♦ تعداد مبتلایان
- ♦ تعداد مرگ و میر
- نکته: اطلاعات گام ۱ و ۲ ارزیابی خطر معمولاً در مرحله پنجم بررسی طغیان مهیا می‌شود.

۲ غیرمعمول بودن / غیرمنتظره بودن رویداد

- ♦ غیرمنتظره (نادر) = نوپیدی یا بازپیدی
- ریشه کنی/حذف بیماری در این منطقه در گذشته (بازپدید)
- بیماری تا به حال در این منطقه گزارش نشده بود (نوپدید)

- ♦ ویژگی‌های غیرمعمول نظیر:
- علائم غیرمعمول بالینی
- علائم غیرمعمول اپیدمیولوژی

۳ خطر گسترش فرامرزی

- ♦ سابقه حضور فرد بیمار (index case یا سایر caseهای مرتبط با وی) در یک تجمع انبوه بین‌المللی (سیاحتی، زیارتی، فرهنگی، ورزشی)

- ♦ سابقه مسافرت فرد بیمار (index case یا سایر caseهای مرتبط با وی) به کشوری دیگر طی یک ماه گذشته

تأثیر بر سفر و تجارت بین‌الملل

- ♦ صادرات یا واردات منبع بالقوه آلوده (مشکوک) یا قطعی اعم از آنکه محصول غذایی، آب یا هر کالای دیگری باشد

اگر حداقل دو معیار از چهار معیار بالا وجود داشته باشد، رویداد یک فوریت بهداشتی با نگرانی بین‌المللی (Public Health Emergency of International Concern, PHEIC) است و باید به مسئول ملی IHR (از طریق مسئول IHR دانشگاه) گزارش داده شود

مسئول IHR در سطح شهرستان (مدیر شبکه بهداشت شهرستان) و نقش وی:

- ♦ اعزام تیم بررسی و تحقیق طغیان (تیم واکنش سریع) شهرستان به منطقه رخداد بهداشتی مشکوک (PHEIC) و گزارش به دانشگاه متبوع خود.

مسئول IHR در سطح استان (معاون بهداشتی دانشگاه/دانشکده) و نقش وی:

- ♦ جمع‌آوری اطلاعات بهداشتی کامل‌تر در مورد رخداد بهداشتی و پشتیبانی فنی/لجستیک از شهرستان در صورت نیاز
- ♦ ارزیابی میزان خطر طغیان (رخداد بهداشتی) مشکوک به PHEIC به کمک ابزار مندرج در پیوست ۲ مقررات بهداشتی بین‌المللی
- ♦ گزارش طغیان به رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر CDC و نتیجه ارزیابی خطر در صورت احراز دو معیار از چهار معیار فوق

مسئول IHR در سطح ملی (رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر) و نقش وی:

- ♦ در صورت نیاز پشتیبانی فنی و لجستیک از استان در منطقه بروز طغیان در صورت نیاز
- ♦ ارزیابی میزان خطر طغیان (رخداد بهداشتی) به کمک ابزار مندرج در پیوست ۲ مقررات بهداشتی بین‌المللی
- ♦ در صورت احراز دو معیار از چهار معیار فوق، گزارش به WHO به عنوان PHEIC

تهیه و تنظیم:

گروه مراقبت بیماری‌های واگیر
مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر
معاونت بهداشت - وزارت بهداشت